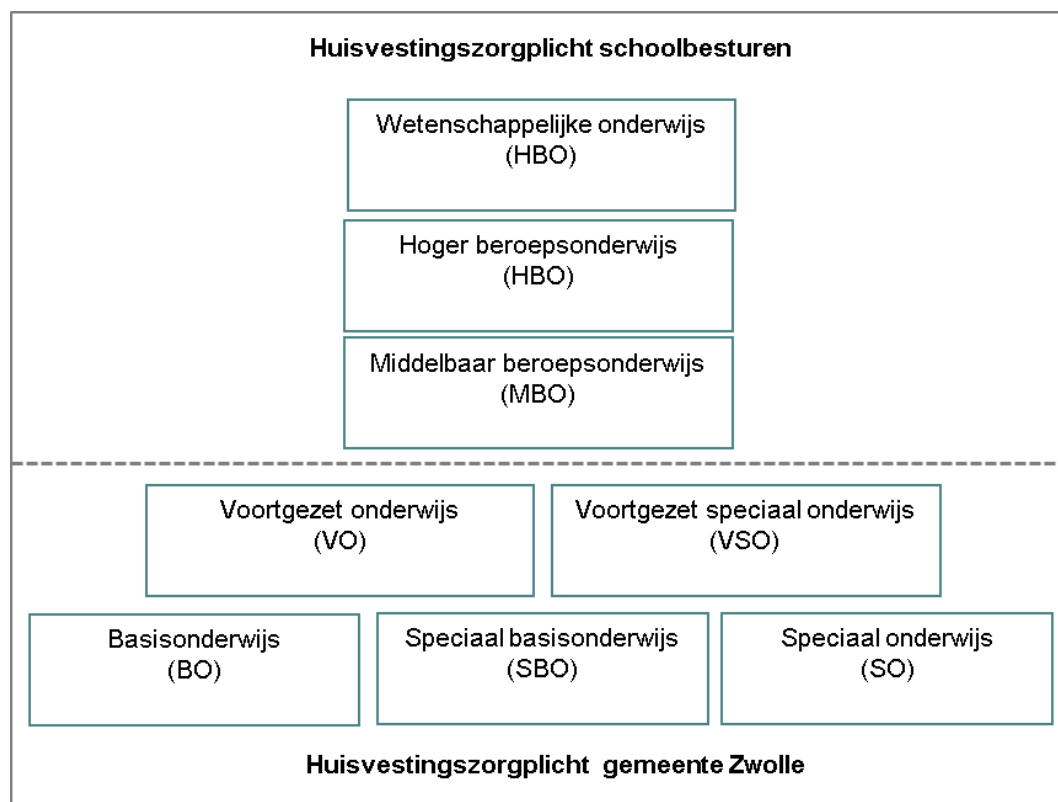


Bijlage 1: Zorgplicht gemeente onderwijshuisvesting

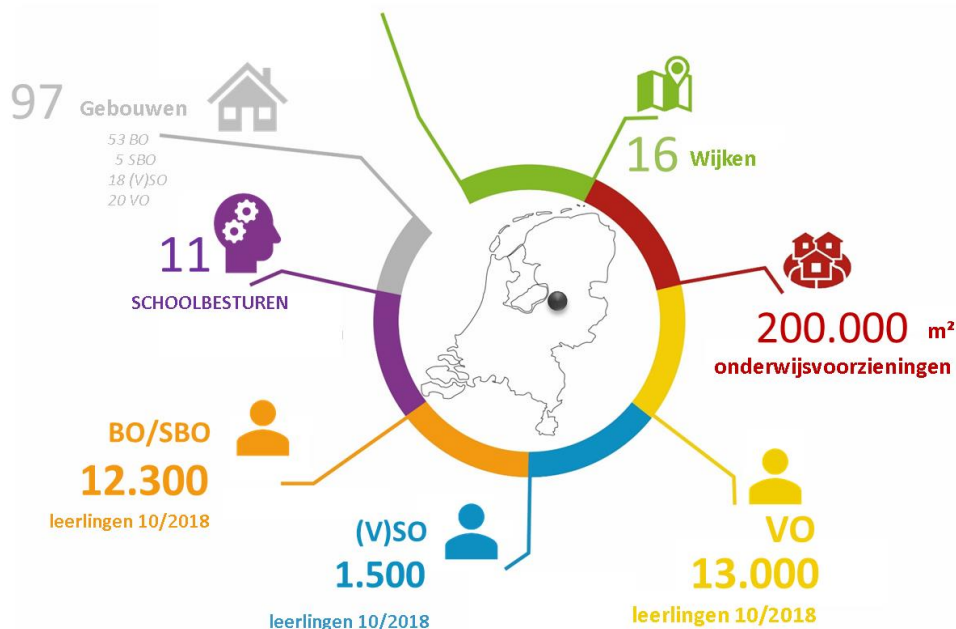
Zwolse onderwijsvoorzieningen

Zwolle is een onderwijsstad en daar zijn we trots op. Landelijk steekt Zwolle boven andere steden uit met het onderwijsaanbod. Binnen de Gemeente Zwolle is al het onderwijsaanbod aanwezig waardoor wij een regionale rol vervullen. Gemeente Zwolle heeft voor een deel van dit onderwijs een wettelijke zorgplicht. Onderstaande afbeelding toont alle soorten onderwijs die door de rijksoverheid gefinancierd worden (dus exclusief de particuliere scholen) en welke rol wij hebben ten aanzien van dat onderwijs.

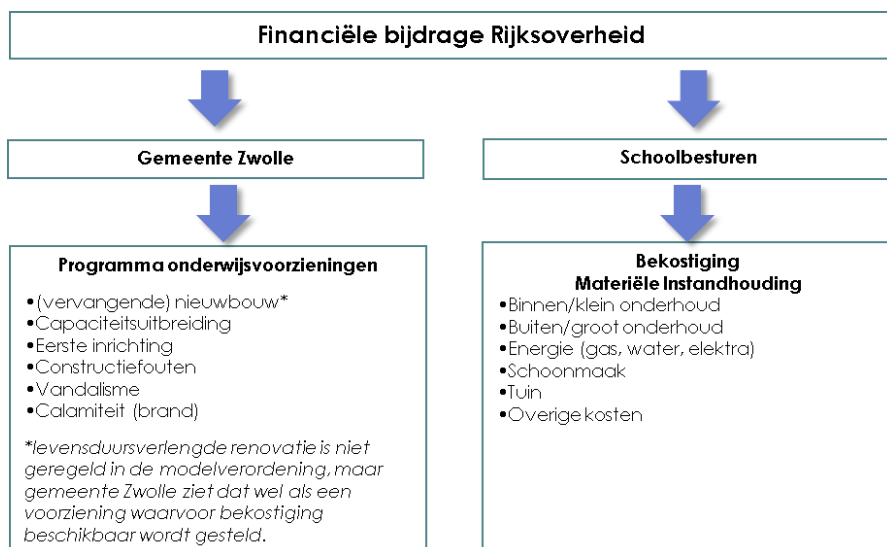


Zorgplicht gemeente Zwolle

Dagelijks wordt door elf schoolbesturen aan ruim 26.000 leerlingen onderwijs verzorgd in het: basisonderwijs (BO), speciaal basisonderwijs (SBO), speciaal onderwijs (SO), voortgezet speciaal onderwijs (VSO) en voortgezet onderwijs (VO). Dat gebeurt in 97 schoolgebouwen met een totale oppervlakte van circa 200.000 vierkante meter.



Gemeente Zwolle en de schoolbesturen hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid in de bekostiging van onderwijsvoorzieningen en ontvangen hiervoor middelen van de rijksoverheid. Gemeente Zwolle heeft de zorgplicht voor het beschikbaar stellen van voldoende en adequate onderwijsvoorzieningen. De schoolbesturen hebben de zorgplicht om deze te exploiteren en om het onderwijs ten uitvoering te brengen. De rijksoverheid heeft deze knip in bekostigingsverantwoordelijkheden gemaakt en is in de onderstaande afbeelding weergegeven.



In praktijk betaalt de gemeente de kosten die gepaard gaan met het realiseren van een schoolgebouw. Zodra het gebouw wordt opgeleverd door de aannemer draagt de gemeente het juridisch eigendom over aan de het schoolbestuur waarmee zij ook gelijk de zorgplicht krijgt om het schoolgebouw als een goed huisvader te beheren en exploiteren. Het economisch eigendom

(claimrecht) blijft bij de gemeente. Een schoolbestuur moet het schoolgebouw altijd teruggeven aan de gemeente als deze niet meer voor onderwijs nodig is. Met andere woorden: wij behouden de grondpositie en een schoolbestuur kan het gebouw niet verkopen aan een private partij.

Instrumenten

Voor het bekostigen van onder andere (vervangende) nieuwbouw heeft de gemeente drie instrumenten tot haar beschikking.

1. Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2016

Met behulp van onze verordening voorzieningen huisvesting onderwijs (hierna: verordening) geven we uitvoering aan onze zorgplicht. Dit is het “basisinstrument” voor de gemeente. In de verordening staat beschreven voor welke voorzieningen een schoolbestuur een aanvraag kan indienen en aan welke voorwaarden deze moet voldoen. Dergelijke aanvragen worden jaarlijks aan u in het najaar voorgelegd via het Programma voorzieningen onderwijshuisvesting. Schoolbesturen kunnen bekostiging aanvragen voor de volgende voorzieningen:

1. Permanente voorziening - vervangende nieuwbouw, renovatie of nieuwbouw van een school.
2. Capaciteitsuitbreiding – tijdelijke lokalen of permanente lokalen.
3. Eerste inrichting - onderwijsleerpakket (OLP) en meubilair.
4. Constructiefout – als blijkt dat er in de aanleg van een gebouw iets niet goed is.
5. Calamiteit – waterschade, brandschade et cetera.
6. Vandalisme schade – inbraak, brand et cetera.

2. Integraal Huisvestingsplan

Van de hierboven genoemde voorzieningen is de permanente voorziening (vervangende nieuwbouw) de meest in grijpende voorziening. Niet alleen in geld, maar ook in fysieke verschijning. Het gaat hierbij immers om het vervangen dan wel nieuwbouwen van een schoolgebouwen en of een gebouw voor bewegingsonderwijs¹ dat hoogst waarschijnlijk minimaal weer 40 tot 60 jaar op dezelfde plek blijft staan. We moeten hier als gemeente én schoolbesturen goed over nadenken. Een heldere visie met daaraan gekoppeld, bouwstenen en spelregels en een meerjaren uitvoeringsagenda en investeringsplan is hierbij van essentieel belang. Dat lukt niet via de verordening maar wel met een Integraal Huisvestingsplan (IHP). De essentie van een IHP is dat het aandacht heeft voor alle (bewegings) onderwijsvoorzieningen waarvoor de gemeente Zwolle een zorgplicht heeft. Daarbij biedt een IHP de mogelijkheid om verbanden te leggen met andere beleidsvelden en maatschappelijke vraagstukken binnen de gemeente. Ook biedt het de mogelijkheid om tijdig middelen te reserveren en om toekomstige investeringen te koppelen aan andere investeringen t.b.v. van ontwikkelingen in de wijk/stad. Dit stelt ons in staat om elke maatschappelijke euro zo efficiënt mogelijk in te zetten en tegelijkertijd een bijdrage te leveren aan onze gemeente brede (sectorale) beleidsdoelstellingen en duurzaamheidsdoelstellingen (bijvoorbeeld KEC).

3. Integrale leerlingentelling (1 oktobertelling) en leerlingenprognose

Ieder jaar inventariseren wij via de integrale leerlingentelling (ILT) het aantal leerlingen dat op 1 oktober staat ingeschreven in het basisonderwijs en voortgezet onderwijs. Voor de schoolbesturen is deze datum van belang voor het aanvragen van voorzieningen bij de gemeente Zwolle. Voor de gemeente is deze telling van belang voor de jaarlijks te actualiseren leerlingenprognose. Deze is belangrijk omdat het ons in staat stelt om tijdig te anticiperen op een leerlingenontwikkeling/fluctuaties. Dit is van belang tijdig strategische afwegingen te kunnen maken in goed overleg met de schoolbesturen.

De leerlingenprognose speelt een belangrijke rol bij het bepalen van de ruimtebehoefte van een school. De ruimtebehoefte wordt bepaald door het aantal leerlingen van een school te vermenigvuldigen met een rekenformule dat voor dat onderwijssoort geldt. Ieder onderwijssoort heeft zo zijn eigen formule omdat de ruimtebehoefte per onderwijssoort verschilt. De formules voor het berekenen van de ruimtebehoefte voor alle onderwijssoorten zijn opgesteld door de VNG. Wij hebben deze formules opgenomen in onze huisvestingsverordening net zoals vele andere gemeenten en zijn leidend voor het berekenen van de ruimtebehoefte.

¹ Gymzaal, sportzaal of sporthal.

Afschrijving schoolgebouwen (financieel)

In het verleden schreven wij investeringen in onderwijsgebouwen af over een periode van 50 jaar. Twee jaar geleden is deze termijn bijgesteld naar 40 jaar. Aanleiding hiervan is dat deze periode beter aansluit op de daadwerkelijk periode dat een onderwijsgebouw goed te gebruiken is. De periode van 40 jaar geldt voor alle nieuwe investeringen die vanaf 2017 geactiveerd worden. De reeds bestaande gebouwen (investeringen) worden niet versneld afgeschreven van 50 naar 40 jaar. In feite staat de financiële afschrijving gelijk aan de bouwkundige afschrijving/kwaliteit van een schoolgebouw. Dit betekent niet dat een schoolgebouw automatisch na 40 jaar direct vervangen hoeft te worden. Vernieuwing in de vorm van een levensduursverlengde renovatie ligt dan wel voor de hand. Aangevuld op de bouwkundige kwaliteit/staat van een gebouw is te zeggen dat de functionaliteit van een gebouw ook een afschrijvingsperiode kent en wel met een sterker verval dan de bouwkundige staat.